

При липсата на права на собственост

Често извличаме полза от неща, които нито разбираме, нито оценяваме. Очевидно има доста предимства от използването на различни неща, без особено да се замисляме за това. Опасността в този случай е, че подобно пренебрегване може често да ни причини големи вреди. Доброто здраве е пример за това. За повечето хора доброто здраве лесно се приема за дадено и това често има за резултат вреден тип поведение. В този случай, обаче повечето хора знаят нещо относно рисковете от нездравословното поведение и осъзнават предимствата на здравословните навици, дори и да не ги практикуват.

За нещастие, това не е вярно за поддържане на устойчива икономика. Производителността и сътрудничеството, основни за икономическия процес, зависят от неща, които не само лесно се пренебрегват, но обикновено се отхвърлят. Частната собственост е един добър пример. Вместо да осъзнаят частната собственост като основа за икономическото сътрудничество и прогреса, хората често я разглеждат като източник на икономически проблеми всъщност причинени от липса на добре дефинирани и наложени права за частната собственост.

Замърсяването и частната собственост

За замърсяването широко се обвинява капитализмът с ударението му върху печалбата и частната собственост. Според тази идея, правото на частна собственост трябва да бъде ограничено, за да се спрат фирмите и индивидите от поставянето на тяхната лична изгода над публичния интерес за чиста околна среда. Но замърсяването всъщност е проблем, причинен от твърде слабото разчитане на правото на собственост, не на твърде силното. Проблемите със замърсяването трябва да ни научат колко печелим от частната собственост като не илюстрират несъмнения провал на социалното сътрудничество при липсата им.

Проблемите със замърсяването нямаше да съществуват ако можехме да разделим атмосферата, реките и океаните на отделни единици, притежавани и контролирани като частна собственост. Щеше все още да има замърсяване, но не прекомерно. Ако исках да изхвърля замърсяващи вещества във въздуха, който принадлежи на други, те биха ме спрели да го направя освен ако не си платя цената, която покрива разходите при замърсяването. Така аз ще замърсявам докато стойността, която реализирам при изхвърлянето на една допълнителна единица замърсител е минимум толкова голяма, колкото е разходът на другите. Частната собственост и пазарните цени така ще мотивират хората да вземат предвид проблемите на другите за околната среда.

Проблемите със замърсяващите дейности съществуват, защото без частна собственост върху въздуха и водните пътища няма пазарни цени, които да накарат замърсяващите да внимават за разходите. В резултат хората замърсяват прекомерно и замърсяването продължава дори ако ползите от това са по-малки от разходите.

Въпреки че трудно можем да си представим атмосферата и водата като частна собственост, липсата на сътрудничество, което стои в основата на тези проблеми, би се разпростряла във всички аспекти на човешките действия ако няма частна собственост. Вместо да гледаме на проблемите с околната среда като на обвинение срещу частната собственост, те трябва да ни дадат преценка за чудесните предимства, които ни дава тя. И след като веднъж силата на частната собственост да насърчи сътрудничеството се прояви човек може да види как политиката против замърсяването може да бъде развита чрез градивното установяване на частна собственост.

Вместо диктат на политическите власти как и колко да бъде намалено замърсяването, би било далеч по-добре да се създаде форма на частна собственост за използване на околната среда при изхвърлянето на отпадъци. Тази собственост във формата на прехвърлимо позволение за замърсяване, определящо до колко собственикът може законно да замърсява. Тези разрешения ще определят общото позволено замърсяване, но не колко и как всеки замърсяващ намалява своята част. Тези, които биха могли да намалят отпадъците евтино ще го направят в голяма степен като освободят позволения за останалите с по-високи разходи за изчистване. Резултатът е вид намаляване на замърсяването, който води до всяко ниво на качество на околната среда при далеч по-ниски разходи от подхода на команди и контрол, който доминира сега (по-детайлна дискуссия на предимствата на такъв пазарно-ориентиран подход за контрол върху замърсяването ще почака бъдеща статия).

Частната собственост и търпението

Друго общо недоразумение е, че печалбите от частната собственост мотивират хората да пренебрегват дългосрочните последици от действията им. Всъщност, липсата на частна собственост е най-голямата заплаха за бъдещи проблеми. Да разгледаме случая с капитана на китоловен кораб, който вижда кит на зъбите на харпуна си. Капитанът тъкмо натиска спусъка, когато първият му офицер отбелязва, че китът е бремениен и ако го оставят жив ще има два кита след няколко месеца. Капитанът ще спаси ли кита като чуе тази информация? Вероятно, не. Той вярно ще направи извод, че тъй като няма право на собственост върху кита ако не го убие днес тогава някой друг скоро ще го направи. Да бъде търпелив и да позволи на кита да роди изисква жертва сега без да му позволи да спечели от тази жертва в бъдеще. Ако някак китовете бяха частно притежавани, тогава би се изплатило на капитана ако вземе предвид бъдещата стойност на кита и потомството му, тъй като тази бъдеща стойност ще бъдат алтернативните разходи на убийството днес.

Не е чудно, че много видове диви животни са извънредно експлоатирани и в някои случаи са заплашени от изчезване. Ситуацията е много различна с домашните животни, които са частно притежавани. Няма притеснение, че пилетата, прасетата, кравите или козите ще изчезнат. Бъдещата им стойност е изчислена от собствениците им, които ще спечелят ако ги поддържат. Наистина, колкото повече от тези животни убиваме, толкова повече имаме. Само в САЩ приблизително 25 млн. Пилета биват убивани и изядени всеки ден. Казва се, че разликата между малките ястреби и хората е, че когато малките ястреби изяждат повече пилета, броят на пилетата намалява, но когато хората ядат повече пилета, броят им се увеличава. По-фундаменталната разлика е, че хората установяват права на частна собственост и в резултат на това вземат предвид бъдещето, а ястребите – не.

За нещастие, законодателството като Закона за застрашените видове (Endangered Species Act) се опитва да защити видове като подкопава правото на частна собственост като по този начин намалява мотивацията на собствениците на земя да осигуряват удобна среда за дивия живот, застрашен или не.

Частната собственост ни позволява да решаваме проблемите като вземем предвид настоящите и бъдещите интереси на останалите. За нещастие, хората с добри намерения, но слабо разбиращи от икономика, често призовават за решаване на проблемите, възникващи от неадекватна частна собственост чрез разрушаване на правата за частна собственост с политически ограничения и мандати.